

बार्हस्पत्यो भरद्वाजः। इन्द्रः। त्रिष्टुप्

अर्वाग्रथं विश्ववारं त उग्रेन्द्र युक्तासो हरयो वहन्तु।

कीरिश्चिद्धि त्वा हवते स्वर्वानृधीमहि सधमादस्ते अद्य ॥ ६.०३७.०१

विश्ववारम्- सर्वैर्वरणीयम्। ते- तव। रथम्। उग्र- उदूर्ण। इन्द्र- हे बलाधिदैवत। युक्तासः- नियमिताः। हरयः- प्राणतुरगाः। अर्वाक्- अस्मदभिमुखम्। वहन्तु- प्रापयन्तु। स्वर्वान्- स्वर्गसम्पन्नः। किरिः- कीर्तनपरः। चित्- अपि। हि- खलु। त्वा- त्वाम्। हवते- आह्वयति। ते- त्वया। सधमादः- सह माद्यन्तो वयम्। अद्य- इदानीम्। धीमहि- समृद्धा भवेम ॥१॥

प्रो द्रोणे हरयः कर्मागमन्पुनानास ऋज्यन्तो अभूवन्।

इन्द्रो नो अस्य पूर्व्यः पपीयाद्युक्षो मदस्य सोम्यस्य राजा ॥ ६.०३७.०२

द्रोणे- कलशे रसोपलब्धिस्थाने। हरयः- सोमा रसाः। कर्म। प्र- प्रकर्षेण। अगमन्- अगच्छन्। पुनानासः- शोधकाः। ऋज्यन्तः- सत्यकामाः। अभूवन्- अभवन्। इन्द्रः। पूर्व्यः- सनातनः। नः- अस्माकम्। अस्य- एतं रसम्। पपीयात्- अनुभूयात्। युक्षः- स्वर्गस्थः। मदस्य- तर्पकस्य। सोमस्य- रसस्य। राजा- ईश्वरः। ॥२॥

आसस्त्राणासः शवसानमच्छेन्द्रं सुचक्रे रथ्यासो अश्वाः।

अभि श्रव ऋज्यन्तो वहेयुर्न चिन्तु वायोरमृतं वि दस्येत् ॥ ६.०३७.०३

सुचक्रे- शोभनचक्रयुक्तरथस्थम्। शवसानम्- बलिनम्। इन्द्रम्। अच्छ- अभिलक्ष्य। आसस्त्राणासः- परितो गच्छन्तः। ऋज्यन्तः- ऋजुगमनाः। रथ्यासः- रथगताः। अश्वाः- प्राणतुरगाः। श्रवः- श्रुतीः। अभि वहेयुः- प्रापयन्तु। वायोः- प्राणसम्बन्धिनः। अमृतम्- रसः। तु- इदानीम्। वि दस्येत्- क्षयं न प्राप्नुयात् ॥३॥

वरिष्ठो अस्य दक्षिणामितीन्द्रो मघोनां तुविकूर्मितमः।

यया वज्रिवः परियास्यंहो मघा च धृष्णो दयसे वि सूरीन् ॥ ६.०३७.०४

तुविकूर्मितमः- बहुकर्मवान् । वरिष्ठः- श्रेष्ठ इन्द्रः । अस्य- एतस्य यजमानस्य । मघोनाम्- हव्यवतां मध्ये । दक्षिणाम् । इयर्ति- प्रेरयति । वज्रिवः- वज्रबाहो । यया । अंहः- अघम् । परियासि- नाशयसि । धृष्णो- शत्रुधर्षक । सूरीन्- विद्वद्भ्यः । वि- विशेषेण । दयसि- यच्छसि । ॥४॥

इन्द्रो वाजस्य स्थविरस्य दातेन्द्रो गीर्भिर्वर्धतां वृद्धमहाः ।

इन्द्रो वृत्रं हनिष्ठो अस्तु सत्वा ता सूरिः पृणति तूतुजानः ॥ ६.०३७.०५

इन्द्रः । स्थविरस्य- प्रवृद्धस्य । वाजस्य- धनस्य । दाता । इन्द्रः । गीर्भिः- वाग्भिः । वृद्धमहाः- प्रवृद्धमाहात्म्ययुक्तः । वर्धताम् । इन्द्रः । वृत्रम्- आवरणस्य । हनिष्ठः- बाधकः । अस्तु- भवतु । सत्वा- दाता । ता- तानि । तूतुजानः- त्वरमाणः । पृणति- यच्छति ॥५॥